

Velkommen til Fargeskyen

Scroll til siden for å lese om Fargeskyen.

Somalia

Start kurset

MUSIKK OG DANS

FOLK OG SAMFUNN

Hei! Jeg heter Mona. Jeg kommer fra Somalia.

MENY

I denne løypen:

Velkommen

Geografi

Kart

Folk

Quiz om geografi og folk

Konflikt i Palestina

Historie

Religion

Telle til 10

Quiz om historie

Oppskrift

>> TIL FORSIDEN <<

I Myanmar er det offisielle språket burmesisk, som skrives med burmesiske bokstaver. I tillegg har hver etniske gruppe sitt eget språk. Karensk skrives nesten som burmesisk. Barn i Myanmar får gjerne navn som betyr noe vakkert og spesielt. Hsa Mu Kar betyr «stjerne-fe» og Ehta betyr «kjærlighet». Kanskje ditt eget navn betyr noe også?

Etioopia ligger i Øst-Afrika, på det som kalles Afrikas Horn. Mot nord grenser landet mot Eritrea, og Djibouti og Somalia ligger mellom Etioopia og havet i øst. Mot sør ligger Kenya, og i vest finner vi Sudan og Sør-Sudan. Etioopia er omkring tre ganger så stort som Norge, men det har nesten 18 ganger så mange innbyggere! Med en befolkning på over 94 millioner mennesker er Etioopia et av de mest folkerike landene i Afrika.

Den største byen er hovedstaden Addis Abeba med over 3 millioner mennesker. Her ligger blant annet regjeringsbygningen, universitetet og hovedkvarteret til den Afrikanske Union.

Det meste av landskapet beskrives som høyland, fordi det ligger mellom 1500 og 4550 meter over havet. Av samme grunn kalles det noen ganger for «Afrikas tak». Naturen i landet er svært variert og inneholder både aktive vulkaner, store innsjøer, flate, langstrakte sletter, ørkener og bratte fjell. Den store Abbay-elven, som også kalles «Den Blå Nil», renner 1500 km gjennom Etioopia til Sudan.

FN har laget en liste over steder i verden som er særlig viktige å ta vare på. Den såkalte verdensarvlisten inneholder mange steder i Etioopia, blant annet Simien Nasjonalpark. I bratte fjellsider og vakker natur i denne parken bor det veldig sjeldne dyr, blant annet walia-geita, som ikke lever noe annet sted i verden.

Klimaet i Etioopia er mildt året rundt, og året blir oppdelt i vinter (fra oktober til februar), tørketid (fra mars til juni) og regntid (fra juli til september). Hvis det regner lite et år kan det bli så tørt at avlingene svikter og husdyr sultar. Tørke har flere ganger ført til stor mat- og vannmangel for befolkningen i Etioopia.

Historie

Omtrent da vikingtiden begynte i Norge, kom et folk som het burmanerne til den nordlige delen av Myanmar og grunnla byen Pagan. Pagan var hovedstad i flere hundre år, og var en fantastisk vakker by med hundrevis av pagoder, eller templer, i stein.

På 1200-tallet kom mongolske krigere under ledelse av hærføreren Kublai Khan fra nord og tok store deler av landet. I flere hundre år var det ulike kongedømmer som styrte det burmanske riket. På 1800-tallet kom britene, som fra før hadde kolonisert India, og i 1886 tok de makten i Burma (som landet het da) og slo det sammen med India.

I 1948 ble Burma endelig et selvstendig land og fikk sin første folkevalgte president. Men det var ikke lett å styre et land som aldri hadde hatt en folkevalgt leder. I 1962 overtok en såkalt militærjunta, en militær gruppe som kontrollerer alt i landet. Med det nye styret var det bare lov med ett politisk parti, og folket fikk ikke være med å bestemme.

Quiz: Geografi og folk i Palestina

Spørsmål 1/7

Hvilket av disse er Palestinas flagg?

Riktig

Riktig

Riktig

Tid: 00:00:04

Klima

På grunn av Golfstrømmen, en havstrøm som fører med seg varmt vann fra Mexicogolfen opp til Norskekysten, er klimaet i Norge ganske mildt selv om landet ligger langt mot nord. Det er også en stor forskjell på vær, temperatur og klima rundt om i landet, fordi landskapet er så ulikt. Langs kysten regner det mye og er litt varmere om vinteren enn innlandet. På vinteren snør det mye i store deler av landet, og det er mulig å stå på ski mange steder. Noen mener det var i Norge skisporten ble oppfunnet.

Oppskrift

Biff curry på tamilsk vis

Curry er en krydret gryte med grønnsaker, urter og krydder som lages i mange varianter i Sri Lanka og India. Gryten kan inneholde fisk, rødt eller hvitt kjøtt, skaldyr eller kun grønnsaker. Ofte er maten ganske sterk, men dette kan du tilpasse ved å smake deg frem når du tilsetter sterke ingredienser som chili, hvitløk og fersk ingefær. I tillegg setter ingredienser som mango en forfriskende spiss på måltidet. Resultatet er en deilig middagsrett full av smak og særpreg fra Sri Lanka!

Til fire porsjoner trenger du:

Ingredienser:

400 g oksekjøtt, gjerne mørbrad
15 safrantråder (safranpulver kan også brukes)
1 ss helmelk
30 g ingefær, fersk
2 rød chili
8 fedd hvitløk

Når vi sier hei på somalisk heter det 'salaam alaykum'.

Wen a Ramallah

Wen a Ramallah

Wenfi ya msefer

Fargeskyen

SOMALIA

LÆRERVEILEDNING

Innhold

Hva er Fargeskyen?	3
Har du elever fra Somalia i klassen?	4
Navigasjon og funksjoner på siden	5
Musikk og dans i Somalia	7
Musikalsk inntrykk: "Berke Berke"	7
Somalisk musikk	7
Sangboken	8
Scenen	9
Dhaanto	9
Folk og samfunn i Somalia	10
Geografi	10
Folk	10
Lær somali – og litt arabisk	11
Historie: Somalia i gamle dager	12
Veien til Norge	13
Religion	13
Oppskrift: Halwa	14
Nyttige lenker	15
Referanser	15

- Suheyba lærer bort tallene fra én til ti, samt å si «Hei» og «Ha det» i disse to videoene.

Tallene sies på somali skrives slik:

1 - KOW

2 - LABO

3 - SADAX (uttales *SADAH*)

4 - AFAR

5 - SHAN

6 - LIX (uttales *L/H*)

7 - TODOBA

8 - SIDEED

9 - SAGAL

10 - TOBAN

Noe avvikende skrivemåter kan forekomme.

- Hilsenen «Asalam aleykum» er arabisk og brukes over hele verden. Den er ikke mange sammenhenger vanligere enn ulike former for hilsener på Somalias andre offisielle språk, somali. Denne måte å hilse på skrives på svært mange ulike måter med vårt latinske alfabet. Det finnes ikke én enkelt «korrekt» stavemåte, men *Asalam aleykum* er enkel å lese og ligger nært uttalen. Det samme gjelder for «ha det bra», *Masalama*. Begge hilsenene omhandler fred (noe i nærheten av «Fred være med deg» eller «Gå i fred»).
- Finnes det eksempler på andre språk som også har slike fredshilsener?

- Det finnes spor av forhistoriske kulturer i Somalia som har likheter med kulturer i Norge og Skandinavia. Hulemalerier av dyr finnes for eksempel i både Alta:

[https://en.wikipedia.org/wiki/Rock_carvings_at_Alta#/media/File:Altarockcarvings2.jpg]

og Hargeisa i Somalia:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Laas_Geel_single_cow2.jpg]